

כ"י יחזקאל תקולאר ז"ל

(2)

מג יחזקאל ויחי תורת

אין כלי מחזיק ברכה אלא השלום, וזהו בך, היינו שתהיו באחדות גמורה כאיש אחד, ועל ידי כך בך יברך ישראל, תמשיכו ברכה לישראל. גם דהנה ידוע שבשביל משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים, ואם כן למה עשה כאן קנאה בין שני אחים לשום את אפרים לפני מגשה הבכור. ויבואר עפ"י משל לאב שיש לו שני בנים ונתן לאחד מהם טבעת זהב על ידו ולהשני נתן טבעת כסף, אזי יש לשני קנאה על אחיו. אבל אב שיש לו בן אחד, ונותן על ידו האחת טבעת זהב ועל ידו השנית טבעת כסף, בוודאי לא שייך בזה קנאה מדוע לא נתן את טבעת הכסף על היד השנית, כי הכל גוף אחד הוא. וזהו ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל, פירוש. קודם לכל ברכה ברך אותם לאמר בך; כלומר שתהיה אחדות גמורה ביניהם עד שיצדק לומר על שניהם תיבת בך, ואחר כך יוכל לומר ישימך אלוקים כאפרים וכמגשה ולא תהיה שום קנאה ביניהם.

(דברי ישראל ויחי)

בסדרם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי וגו' (מט, ו).

פירש"י, בקהלם, כשיקהיל קרח שהוא משבטו של לוי את כל העדה על משה ועל אהרן. אמר בשם הרה"ק ר' יעקב זצוק"ל בן הרה"ק ר' אלימלך מליזנסק זצוק"ל, כי כוונת קרח לא היתה גאות כפשוטו, רק כוונתו בוודאי היתה עבדות וסודות, אף על פי כן כיון שהיה על ידי מחלוקת, אמר יעקב אבינו בסודם אל תבוא נפשי אינני רוצה בסודות שלהם ובעבדות שלהם כי הם מעלמא דפרודא, וד"ל.

(דברי ישראל ויחי)

שמות

ויקצו מפני בני ישראל (א, יב).

ברש"י, ורבותינו דרשו כקוצים היו בעיניהם. פירוש, כי העינים שלהם היו הניצוצות הקדושים שהיו בהם ומחיים אותם, וכאשר הוציאו בני ישראל את הניצוצות הקדושים מהם, נעשו באמת סומים. וזה היה ענין הצרעה שנשלחה לפני בני ישראל, והיתה זורקת מרה בכנענים ומסמאת את עיניהם. כי צרעה אותיות הצער, וזה בעצמו היה מסמא את עיניהם, בסוד עת אשר שלט האדם וגו' (קהלת ח).

(דברי ישראל שמות)

וישמע פרעה את הדבר הזה וגו' ויברח משה מפני פרעה (ב, טו).

פירש"י, הם (דתן ואבירם) הלשינו עליו. דתן ואבירם היו השתלשלות הסיבות גם לגלות האחרון, כי הם גרמו לכך שהוצרך משה רבינו לברוח ממצרים, ועל ידי זה נשתקעו ישראל במ"ט שערי טומאה, ולכך לא יכלו להיות במצרים כל זמן השעבוד

(2)